

ชื่อวิทยานิพนธ์ : บทบาทพระสังฆาธิการกับการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล
อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้วิจัย : พระสุภาพ อภิชาติ (โทนหงส์สา)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระมหามิตร ฐิตปัญญา, ดร.ป.ธ.๔, พธ.บ. (รัฐศาสตร์),

พธ.ม. (พระพุทธศาสนา), Ph.D. (Bud.)

: ผศ.ดร.สุวิน ทองปั้น, พธ.บ. (ปรัชญา), M.A. (Phil.), Ph.D. (Phil.)

วันสำเร็จการศึกษา : ๓๑/มีนาคม/๒๕๕๖

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ ๑) เพื่อศึกษาบทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ๒) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ๓) เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของพระสังฆาธิการ อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม โดยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ประชากร ได้แก่ พระสังฆาธิการ จำนวน ๒๒๔ รูป เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๙ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้กับวัดและชุมชน สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลัง ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติ ภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต ที่จะเกิดขึ้นในวัดและเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน การส่งเสริมให้เกิดการสร้างธรรมาภิบาลนั้น มาจากความร่วมมือของทั้งวัด และชุมชน รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สภาพปัญหาและบทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ๑. หลักนิติธรรม พระสงฆ์นั้นเป็นบุคคลของส่วนรวมเป็นผู้ที่ไม่สามารถจะกระทำตามใจตัวเองได้และพระสงฆ์ถือกฎหมายทั้งสองด้านคือทั้งทางพระวินัยและกฎหมายทางบ้านเมืองเผยแพร่ด้วยความถูกต้องปัญหาในด้านการสื่อสารในหมู่คณะสงฆ์ ๒. หลักคุณธรรม คุณธรรมเป็นสิ่งที่ต้องมีในเผยแพร่ เมื่อมีคุณธรรมเกิดขึ้นการเผยแพร่ง่ายไปด้วยดีใช้หลักในการเผยแพร่ให้ถูกกับสถานการณ์ปัจจุบัน ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในการนำไปใช้ ผู้ปฏิบัติไม่มีแบบแผนในการปฏิบัติ ๓. หลักความโปร่งใส ไม่สามัคคีเป็นส่วนที่ทำให้การบริหารไม่สำเร็จและเกิดการแตกร้างในหมู่คณะ ๔. หลักการมีส่วนร่วม พระสงฆ์นั้นมีส่วนร่วมทั้งกับสงฆ์และฆราวาสที่จะกระทำนั้นขึ้นอยู่กับสถานที่และเวลาด้วย ๕. หลักความรับผิดชอบมอบหมายงานทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตามหน้าที่รับผิดชอบ ๖. หลักความคุ้มค่ามีการกระจายงานให้ทำตามความถนัด เพื่อความคุ้มค่าและประโยชน์อันพึงจะได้รับซ้ำซ้อน ที่ไม่มีแบบแผน เผยแพร่โดยไม่มีหลักการไม่ถนัดในงานที่ทำ

แนวทางในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของพระสังฆาธิการ อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด การบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาลนั้นต้องอาศัยหลักการมีเหตุผลและมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับวัดควรให้เจ้าอาวาสและผู้นำบ้านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล เพราะถือว่าทั้งสองฝ่ายเป็นผู้นำในการบริหารวัดและหมู่บ้านให้มีการบริหารจัดการได้อย่างมีระบบควรมีการพัฒนาการศึกษาของพระสงฆ์และสามเณร โดยนำหลักธรรมาภิบาลเข้ามาใช้เพื่อพระสงฆ์ และสามเณรได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นไป และสนับสนุนเกี่ยวกับสาธารณูปโภคในเรื่องการรักษาพยาบาลเวลาพระสงฆ์ และสามเณร ด้วยการตั้งกองทุนไว้สำหรับสนับสนุน

Thesis Title : The Role of Administrative Savgha in applying The Principle of Good Governance in the Administration of the Monasteries in Chaturaphakphiman District, Roi-et Province

Researcher : Phrasupap Abhijato (Thonhongsa)

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Dr.Phamaha Mit Thitapabbo Pali IV., B.A.(Pol.Sc.),
M.A.,(Bud.), Ph.D. (Bud.)

: Assist.Prof.Dr.Suwin Thongpan B.A.(Phil.),
M.A.(Phil.),Ph.D.(Phil.)

Data of Graduation : 31/March/2013

ABSTRACT

The main objectives of this thesis were 1) to study the role of administrative Savgha in managing the monasteries based on the principle of Good Governance, 2) to study the general problems of the administrative Savgha in managing the monasteries based on the principle of good governance in Chaturapakpiman district, Roi-et province, and 3) to study the processes in managing the monasteries based on the principle of Good Governance of the administrative Savgha in Chaturapakpiman district, Roi-et province. However, this thesis was conducted based on mixed research methodology: qualitative and quantitative. For the quantitative research, this study applied the questionnaire in collecting the data from the population, 224 administrative Savgha and analyzed with instant program in analysis, and had reliability at 0.97. Furthermore, the statistics used in this study were: Percentage, Frequency, and Standard Deviation (S.D.). For the qualitative research, this study implemented In-Depth Interview and content analysis.

The result of the study found that

The role of the administrative Savgha in managing the monasteries based on the principle of good governance was very important rules in organizing the mutual relationship, unity, and driving force for the stable development of both monasteries and the community. Moreover, with effective cooperation between monasteries and community, there would be

protected shelter for the society from all social crisis and problems. It also enhanced the proper characteristic in administration of the nation where democracy placed as the utmost importance.

The general problems and the role of the administrative Savgha in managing the monasteries based on the principle of Good Governance in Chaturapakpiman district, Roi-et province were 1) Rule of Laws, the Savgha was regarded as a public person, he couldn't do his favor that opposed to the law of the nation and the Buddhist discipline (*Vinaya*) ; 2) Ethics, as the Dhamma-teacher, he should train himself in proper ethical conducts then taught to the people what they had trained; 3) Transparency, without unity any administration couldn't find transparency; 4) Participation, the Savgha should have a part with the public service; 5) Accountability, being responsible to the given tasks and tried to complete them in time; 6) Value for Money, in doing any work, the Savgha should consider about the benefits and outcome of the works, not to engage repeated works, no plan, and invalid procedures.

For the processes in managing the monasteries based on the principle of good governance of the administrative Savgha in Chaturapakpiman district, Roi-et province, this study found that in managing the monasteries based on the principle of good governance needed reasonable and unit approaches. This was to attain the total benefit of the managing the monasteries. Moreover, the abbots and the heads of the village should have the understanding regarding managing the monasteries based on the principle of good governance. Because, these two parties had the most important roles in managing the monasteries and that of the community in doing the effective cooperation, especially, in offering educational support to the monastic members for higher education. Furthermore, there should be public and health welfare for the monastic members by set up the funds.